

Rotary på øy-besøk

- Joda, dette driver vi

- Hva driver egentlig NOAH med? Det var spørsmålet Rotary-møtet ute på Langøya stilte, og svar fikk de på sine spørsmål. - Dette var virkelig nyttig. Her var vi 35 som drar hjem med mye mer kunnskap i bagasjen. - Veldig bra og veldig informativt, sa Hans Narverud etter halvannen time.

PÅL NORDBY
paal@jarlsbergavis.no

HOLMESTRAND: Temaene var kjente: Tungtrafikken gjennom byen, forskningsmiljøet og NOAHs mange lokale arbeidsplasser og økonomiske betydning for sin vertskommune Holmestrand.

- Jeg mener dette beviser at NOAH driver med veldig mye mer enn hva de aller fleste i nærmiljøet vet om. Dette var viktig informasjon, og jeg er overbevist om at mange fikk et mer nyansert syn på driften ute på Langøya. Det er enkelt å bare si nei, dette vil vi ikke ha, og selvfølgelig vil noen være skeptiske, men vi må se på all kompetansen som er bygget opp og hva Holmestrand kan miste, kommenterte Narverud.

Hadde sin ett-års dag

Til å innlede var Olaf Brastad med båten «Hørte» ut til Langøya, og han la opp en linje fra skepsis til positivitet fra den første reguleringsplanen fra 1988, via det mye omtalte utslippet i 1993, til dagens situasjon.

- Mye har skjedd både i forhold til tilbakeføring av øya til friluftsmål og for avfallsindustrien i Norge og ikke minst den kompetansen som er utviklet over år for å ta seg av en felles miljøutfordring her ute på Langøya, sa han.

- Jeg har ett-års dag i dag som ekte folkepensionist, og nå har jeg fått fem minutter på meg til å ta dere litt gjennom historien, sa Brastad, som brukte sin tid og vel så det på å male både det store bildet for prosessindustrien og avfallsproblematikken, til det nære som handlet spesifikt om det som har brakt Langøya dit virksomheten er i dag.

- Den industrielle utfordringen vi har har nå tilsier at vi trenger dyktige fagmiljøer framover hvis vi skal kunne håndtere det vi renser fra det vi produserer. Det vi er nødt til å produsere for å få hverdagen til å gå rundt. Jeg er glad jeg bor i en by som fortsatt har industri, men forståelsen er lav. Jeg har foreslått at for å bedre industriforståelsen i Norge så bør man legge et smelteverk i området

Frogner-Majorstua, sa Brastad til latter i rommet.

Omfattende lokal handel

Kristofer Larsen, prosessrådgiver på Langøya, ga rotaryanerne en oversikt over rammeverket, kontrollregimet og prosessen rundt å nøytralisere avfall med avfall, det vil si kort sagt si forholdet mellom syre og flyveaske, hvordan det blir til gips, som videre deponeres i det såkalte sydbruddet.

- Det er viktig å få fram den kapasiteten NOAH utgjør. Her i Holmestrand er vi 125 ansatte, rundt 70 ute på øya. Vi handler for rundt 300 millioner kroner i Norge hver år, og cirka 65 millioner kroner handles det for lokalt i området. Ny stor hovedentreprenør ute på øya er som mange vet Kjeldaas fra Sande. Profesjonelle aktører og positivt i forhold til miljøet og det sosiale. Kjeldaas kommer for øvrig i tillegg til de 125, kunne Larsen vise til.

Problemet kan løses

Tungtrafikken gjennom byen er et tilbakevendende tema, og driftsutviklingssjef Jan Gunnar Skahjem ga siste nytt rundt trafikk, droner og et videre samarbeid med ASKO om førerløs trafikk.

- El-ferger er bygget, de har ankommet, har fått navn og vi jobber sammen med ASKO om utviklingen. Vi regner med at 60 prosent av bilene med flyveaske kan fjernes. Per nå har vi 9.000 biler i året, det vil da utgjøre i underkant av 6.000 biler. Og vi ser på muligheter for å løse resten av trafikken. Vi har en intensjonsavtale med ASKO Maritime, som vi kommer til å jobbe videre med i høst. Vi satser på å kjøre de første testene over fjorden i løpet av noen uker, og da skal vi ha med noen biler fra oss for å se hvordan det fungerer. Dette har aldri blitt gjort før, men vi er innstilt på å finne ut av det, sa han.

Skahjem nevnte også planinitiativet om å bygge en småbåthavn tilsvarende 30 båt plasser, en rekkefølgebestemmelse til planen for etterbruk av øya. En småbåthavn som etter planen skal stå ferdig til bruk for befolkningen i 2036.

- Men hvorfor vente så lenge? Det gir ikke mening at vi skal vente 14 år med det. Dette har vi derfor forsert litt, og vi har hatt et oppstartmøte med kommunen, og vi vil ha en vurdering og tommel opp fra kommunen før vi setter i gang. Dette er også noe av det vi driver med i «Make it happen-avdelingen», smilte Skahjem.

Forsker på framtiden

Haakon Rui, er en av elleve i forskning- og utviklingsavdelingen i NOAH, og han fortalte entusiastisk om et nitidig arbeid

PÅ ØYBESØK: Myndighetskontakt Kjetil Hansen i NOAH foran 35 fra Holmestrand Rotaryklubb på Langøya. Hansen forklarte og svarte blant annet på kritiske spørsmål fra salen om sikkerheten rundt det å fylle opp den sydlige delen av øya 16 meter over havnivået.

ALLE FOTO: PÅL NORDBY

- Hovedmålet er å få en økt gjenvinning, slik at behovet for deponering reduseres. For å få dette til er det viktig å gjenskape produkter og råvarer som norsk industri trenger. Blant annet ser på produksjon av gipsplater, sa Rui, og viste fram eksempler på gips skapt av syre og flyveaske.

- En stor utfordring er å få den kvaliteten som skal til, for å få et salgbart produkt, sa han og viste eksempler på både hvit og fin gips, og gips med bra kvalitet, men som er misfarget.

Og den vil ingen kjøpe.

- Vi jobber også med salter til norsk industri, og hvordan salter kan hentes ut av avfallet. Å behandle avfall med avfall gir et forsvinnende lite miljøavtrykk, og er cluet her. Vi bruker veldig lite jomfruelig kalkstein, og vi kjøper ingen ren syre. Vi utnytter egenskapene i avfallet mot hverandre. I et klima- og miljøperspektiv er det veldig bra.

- Et mål har vi også om å fange 20-50.000 tonn CO2 årlig. Ikke fantastisk mye i det store

VELDIG FORNØYD: Hans Narverud (midt i bildet) tror forståelsen og kunnskapene om hva NOAH egentlig driver med på Langøya, steg mange hakk hos Rotary-medlemmene etter møtet på øya tirsdag kveld.

bildet, men vi ser likevel på det som et bra tiltak å bidra med.

Haakon Rui problematiserte og viste ulike typer aske.

- Aske er ikke aske, det er helt ulikt hva som brennes i forbrenningsanleggene, og dette kompliserer selvfølgelig prosessene. Det er forskjellige egenskaper, men Langøya behandler all aske, det problematiske er å hente ut det ulike po-

tensialet som finnes i hver type aske, forklarte han.

Spenning videre

Neste uke, nærmere bestemt 12. oktober skal hovedutvalget for regulering, kommunalteknikk og miljø behandle klagen fra NOAH og Statsforvalteren i Vestfold og Telemark på vedtaket om et midlertidig bygge- og deleforbud på Langøya.

med

GRATULERER MED DAGEN: Olaf Brastad ga forsamlingen et historisk tilbakeblikk, og et bilde i nåtid på prosessindustrien – på sin ettårs dag som folkepensjonist.

Her er kommunedirektørens innstilling at vedtaket oppheves på grunn av en vesentlig konflikt med nasjonale interesser knyttet til behandlingsskapitet for farlig avfall, og ugyldighet som følge av feil rettsanvendelse.

Videre heter det ved bortfall av midlertidig forbud mot tiltak forventer kommunen at NOA-Hs mål om fjerning av all tungtrafikk med aske gjennom Hol-

mestrand by blir innfridd innen utgangen av 2023. Videre at det blir lagt fram en konkret plan for kommunen innen utgangen av inneværende år om flytting av resten av tungtrafikken slik NOAH opplyser at de er i gang med.

16. august sa et flertall (4-3) i hovedutvalget for regulering, kommunalteknikk og miljø nei til bygging og etablering av filterpresse på Langøya.

70%

på flerårige uteplanter

PLANTASJEN®

Dyrk livet!

HVERDAGER 10-20, LØRDAG 10-18, SØNDAG 12-18

Se åpningstider for din butikk på plantasjen.no. Tilbudene gjelder på ordinære priser så langt beholdningen rekker. Kan ikke kombineres med andre tilbud. Gjelder ikke høststauder, buksbom, thuja 'Brabant' og 'Smaragd', samt bestillingsvarer. Utvalget kan variere. Med forbehold om feil.